

6. Pan-europska Green Belt konferencija 2012. godine

Europski zeleni pojas Granice odvajaju. Priroda ujedinjuje!

Na području bivše Željezne zavjese, koja je skoro 40 godina odvajala europski kontinent na istočni i zapadni dio, razvila se iznimna ekološka mreža i živi spomen krajobraz. Usprkos svojoj neljudskosti, granica blokova je osigurala prirodni nesmetan razvoj duž više od 12,500 kilometara od Barentsovog mora i rusko-norveške granice, duž obale Baltičkog mora, preko središnje Europe i Balkana do Crnog mora. Nekoć podijeljena Europa nesvjesno je podržavala očuvanje i razvoj vrijednih staništa. Granično je područje služilo kao utočište za mnoge ugrožene vrste. Već su tijekom 1970-ih godina konzervacijski biolozi iz raznih područja Europe skretali pozornost na bujnu prirodu, a životinje su se nesmetano kretale u divljini.

Osnivanje inicijative Europski Zeleni pojas ostvareno je 2003. godine spajanjem raznih postojećih regionalnih inicijativa u jednu europsku inicijativu. Danas Zeleni pojas povezuje 24 države, okosnica je pan-europske ekološke mreže i čini značajan doprinos europskoj „zelenoj infrastrukturi“. To je simbol prekogranične suradnje i zajedničke europske prirodne i kulturne baštine. Iznimna važnost ekološkog koridora je očita: 40 nacionalnih parkova smješteno je duž Europskog zelenog pojasa, a više od 3,200 zaštićenih područja nalazi se unutar zone od 50 km s obje strane Zelenog pojasa. Zeleni pojas prolazi kroz gotovo sve europske biogeografske regije.

Informacije o Zelenom pojasu Europe mogu se dobiti od:

Regionalni koordinatori

Fenoskandinavski Zeleni pojas
Baltic Fund for Nature
bfn@bfn.org.ru • www.bfn.org.ru

Norveška
Bjørn Arne Næss, Miljødirektoratet
bjorn.arne.nass@miljodir.no

Finska
Tapio Lindholm, Syke
Tapio.lindholm@ymparisto.fi

Aimo Saano, Metsähallitus
aimo.saano@metsa.fi

Baltički Zeleni pojas
BUND Mecklenburg-Western Pomerania
coordinator@balticgreenbelt.de
www.balticgreenbelt.de

Srednjoeuropski Zeleni pojas
BUND Project Office Green Belt
greenbelt@bund-naturschutz.de
www.gruenesband.info

EURONATUR

Balkanski Zeleni pojas
EuroNatur
greenbelt@euronatur.org • www.euronatur.org

Uz potporu njemačke Savezne agencije za zaštitu prirode (BfN) / njemačkog Saveznog ministarstva za okoliš, zaštitu prirode i nuklearnu sigurnost.
www.bfn.de

Prvo izdanje, 2013. godina • Tiskano na 100% recikliranom papiru

HGS5 gmbh, Fürth/Germany • www.hgs5.net

Z. Brajanoski, J. Flachs, F. Henkel, E. Körner, J. Peltomäki, Macedonian Ecological Society, Museum Mödlareuth/A. Schaffner, H. Schlumprecht, J. Schmiedel, W. Sollberger, Ch. Übl, W. Willner.

Dizajn Fotografije

Pečat

European Green Belt

Europski zeleni pojas

Granice odvajaju. Priroda ujedinjuje!

www.europeangreenbelt.org

www.europeangreenbelt.org

Smeđi medvjed, Finska-Rusija

Obala Baltičkog mora

Lilium albanicum, Makedonija-Albanija

Europski Zeleni pojas obuhvaća četiri organizacijske regije: Fenoskandinavsku, Baltičku, Srednjoeuropsku i Balkansku regiju. Za sveukupno upravljanje zadužena je koordinacijska skupina s članovima iz svih regija. Za koordinaciju pojedinih odjeljenja zaduženi su regionlani koordinatori, a u svakoj državi odgovorne osobe su tzv. Nacionalna žarišna točka.

Fenoskandinavski Zeleni pojas – Lanac prirodnih rezervata od milijun hektara

Fenoskandinavski Zeleni pojas teritorij je koji se proteže duž 1,350 kilometara norveške granice, Rusije i Finske od Barentsovog mora do Baltičkog mora. Ovo je divlji pojas. Sjevernim dijelom dominiraju lišajevi, mahovine i patuljasti grmovi. Središnji i južni dio sastoji se od prostranih crnogoričnih šuma – tajga, koje služe kao utočište brojnim sisavcima kao što su smeđi medvjed i los. Bezbrojne močvare, bare i jezera karakteriziraju krajolik i pružaju staništa za razmnožavanje za finsku nacionalnu pticu, žutokljunog labuda. Ministarstva zaštite okoliša ovih triju država potpisala su u veljači 2010. godine Memorandum o razumijevanju o suradnji u razvoju Fenoskandinavskog Zelenog pojasa koji olakšava ekološku, ekonomsku i socijalnu prekograničnu suradnju.

Baltički Zeleni pojas – Obalni pojas

Baltički Zeleni pojas proteže se duž obale Baltičkog mora. Raznovrsna morska podvodna staništa i bogato obalno područje s prostranim dinama, dugačkim plažama, impresivnim liticama i osamljenim uvalama jedinstveni su za ovaj dio Europskog

Ris

Vidra

Zelenog pojasa. Opsežna vojna područja služila su kao rezervat za milijune migratornih ptica i mnoge morske životinje kao što su čunjasti i prstenasti tuljan. Međutim, od ranih 1990-ih godina obalno je područje doživjelo veliki pritisak za razvoj i eksploataciju. Očuvanje vrijedne prirodne i kulturne imovine ovog atraktivnog i izuzetno traženog krajolika predstavlja glavni izazov za Zeleni pojas.

Srednjoeuropski Zeleni pojas – Raznovrsni krajolici

Srednjoeuropski Zeleni pojas obuhvaća razne kultivirane krajobrazne, koji se djelomično intenzivno koriste u pojpriredne svrhe. Proteže se na području Češkog masiva i obuhvaća prekogranične šumovite nacionalne parkove kao što su Bavarska šuma/Šumava, te prati gotovo prirodne tokove rijeka kao npr. na poplavnom području Mure i Drave. Prolazi kroz dugi planinski masiv Karavanke i Julijske Alpe, a završava u Jadranskom moru. Uz potporu susjednih država na regionalnoj i nacionalnoj razini te financiranja od strane EU, dionici duž Zelenog pojasa implementirali su dva multinacionalna projekta. Glavni ciljevi su zaštita Zelenog pojasa kao ekološkog koridora i spomen krajobrazne, razvoj prekogranične suradnje i poticanje održivog regionalnog razvoja.

Karavanke duž Zelenog pojasa "Maltisch/Malše" Austrija-Češka

Garajinka

Balkanski Zeleni pojas – Planinski pojas

Najjužniji dio Europskog Zelenog pojasa domaćin je izuzetne biološke raznolikosti i endemizma. Obuhvaća pretežito planinsko područje Balkanskog poluotoka i čini izniman heterogeni mozaik prirodnih krajolika uključujući netaknute alpske ekosustave, šume i stepska staništa kao i jezera i obalna područja. Uz iznimne kultivirane krajolike razvilo se mnoštvo ugroženih biljnih i životinjskih vrsta. Iznad planine Sakar, duž bugaske i turske granice kruži orao krstaš. Udaljena granična područja i prostrane šume dom su sramežljivih životinja kao što je balkanski ris.

Hrvatski Zeleni pojas – Snažna veza čovjeka i rijeke

Hrvatski zeleni pojas obuhvaća rijeke Muru, Dravu i Dunav i proteže se pretežito duž granice Republike Hrvatske i Republike Mađarske. Na Jadranskoj obali uključuje otočje Brijuni. Rijeke i njihove aluvijalne ravnice obilježavaju očuvana vlažna staništa poput poplavnih šuma, mrtvica, strmih obala i sprudova. Fauna ptica je od međunarodnog značenja, a ističe se i bogatstvo riba, vretenaca i sisavaca kao i bogata flora. Regionalni park Mura Drava obuhvaća cijeli tok ovih rijeka, a na ušću Drave u Dunav smješten je Park prirode Kopački rit koji je i Ramsarsko područje. Hrvatski zeleni pojas dio je Europske ekološke mreže Natura 2000 te UNESCO-vog Prekograničnog rezervata biosfere Mura Drava Dunav. Otočje Brijuni na Jadranu zaštićeno je kao nacionalni park. Uz prirodnu baštinu Hrvatski zeleni pojas obilježavaju krajobrazne vrijednosti te kulturna baština i posebna povezanost čovjeka i prirode.